

Atlantsammenslutningen

Nyhedsbrev September 2008

Siden sidst

Henover sommeren har debatten om dansk udlændingepolitik versus EU raset.

Kontroversen har betydet at den ellers stærkt ventede folkeafstemning om forsvarsforbeholdet er blevet skudt i baggrunden. En afstemning om forsvarsforbeholdet er ikke holdbar, så længe Danmark og EU er uenige om, hvilke beføjelser EU ret har i forhold til dansk ret.

Det danske engagement i EU kan ikke udvides til at omfatte udenrigs- og sikkerhedspolitik samarbejde så længe der er tvivl om, hvor Danmark og EU har deres ståsted ang. retlig jurisdiktion. Atlantsammenslutningen beklager denne udvikling men anerkender også det problematiske i at bede den danske befolkning tage en så vigtig afstemning om den danske udenrigs- og sikkerhedspolitik når der er tvivl om forudsætningerne og udstrækningen af EU's indvirkning på det danske samfund.

Ruslands invasion i Georgien indvarsler en ny-imperialistisk politik, der ikke tøver med at anvende militær magt.

Helt uacceptabelt i det 21. århundredes Europa!

På eklatant vis har Moskva demonstreret at Rusland ikke er og ikke bliver en del af det interesse og værdifællesskab der tegnes af NATO og EU landene.

På NATO topmødet i Bukarest fik Georgien og Ukraine løfte om, at de vil blive medlemmer af NATO!

Vi ser frem til et efterår hvor vi følger udviklingen i vore aktiviteter.

Følg med på hjemmesiden eller tilmeld dig vores mailservice.

Nationale arrangementer

Dette efterår lancerer Atlantsammenslutningen et EU oplysningsprojekt med titlen **"EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i det 21. Århundrede – Udfordringer og muligheder"**. Projektet indeholder en række aktiviteter, der over de næste 4

måneder har til formål at skabe debat og oplysning om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Når vi beskæftiger os med et emne som dette, er det naturligt at berøre de danske forbehold, netop fordi Danmark står uden for det militære samarbejde i EU. Som det fremgår tidligere i nyhedsbrevet, skydes projektet i gang med et debattmøde arrangeret i samarbejde med Europabevægelsen og Politiken. Det er lykkedes os at få sammensat et panel af prominente navne som Forsvarsminister Søren Gade, formand for SF Villy Søvndal og næstformand for Dansk Folkeparti Peter Skaarup.

Udover dette arrangement vil Atlantsammenslutningen i løbet af efteråret arrangere et lignende debattmøde i Århus.

Copenhagen Conference vil ligeledes indgå i projektet og i denne sammenhæng vil et panel af eksperter diskutere EU's militære dimension. I takt med at EU på det økonomiske område opnår større og større gennemslagskraft, har EU's militære samarbejde samtidigt glimret ved sit fravær. Hvordan ser fremtiden ud for det militære samarbejde og hvad skal der til for at øge den europæiske gennemslagskraft? Det er nogle af de emner der vil blive diskuteret på konferencen. Udover disse arrangementer planlægger vi at følge op med to udgaver af Sikkerhedspolitik Info i relation til projektet.

Som det fremgår, kommer efteråret i høj grad til at stå i EU's tegn hos Atlantsammenslutningen. Baggrunden for at Atlantsammenslutningen lancerer dette projekt er, at organisationen anser en ophævelse af forsvarsforbeholdet som nødvendigt for, at udvide dansk indflydelse på den forsvarspolitiske udvikling i EU og NATO. Nødvendigheden af dette understreges af den seneste udvikling i Georgien, hvor et nært samarbejde mellem NATO og EU kan være eneste løsning på den igangværende konflikt.

Projektet gennemføres med støtte fra Europa Nævnet – Nævnet

for fremme af oplysning og debat om Europa.

EU messe

Den 26. september har EuropaNævnet arrangeret en EU-messe hvis mål er at oplyse skoleelever og andre interesserede om EU. Atlantsammenslutningen har valgt at deltage i denne messe med en stand for at udbrede kendskab til vores arbejde og organisation

Standene på messen vil hovedsageligt forstås af politiske partier samt større bevægelser og organisationer. Derudover vil Europa Huset og Folketingets EU Oplysning også være repræsenteret, ligesom Goethe Institut, Det Italienske Kulturcenter og Den Franske Ambassade vil deltage i anledning af Den Europæiske Sprogdag.

Der vil endvidere være en spændende og underholdende paneldebat, hvor politikere og andre aktører inden for EU-området diskuterer aktuelle emner. Debatten vil blive skudt i gang af et politisk oplæg eller et fagligt ekspertoplæg..

Atlantsammenslutningen ser frem til denne mulighed for at vise vores arbejde frem og nå ud til et bredere publikum.

DAYS 2008

Fra den 2.-8. juli afvikledes Atlantsammenslutningens årlige internationale ungdomsseminar DAYS 2008 på Flyvestation Aalborg. Det var en på alle mulige måder succesfuld uge, som flere deltagere efterfølgende har beskrevet som "an experience of a lifetime". I alt deltog 34 unge fra 21 forskellige lande - fra Azerbajjan og Ukraine i øst til USA og Canada i vest - mens en stab på 10 unge som gamle kendinge i Atlantsammenslutningsregi deltog og gjorde sit for at give deltagerne den bedst mulige oplevelse. Ni foredrag fra danske såvel som internationale eksperter var med til at give deltagerne et indblik i krigen i Afghanistan og konflikterne i Sydkaukasus, der var cases for dette års seminar om i n t e r n a t i o n

nal sikkerhedspolitik og konfliktstyring. De sidste to dage var lagt mere an på deltagerens aktive bidrag, da de agerede forskellige aktører i et simulationsspil om international konflikt- og krisestyring i Kaukasus. Imellem alle de faglige aktiviteter var en række sociale, kulturelle og sportslige aktiviteter lagt ind i programmet, og alt sammen var med til at give seminaret en helt særlig stemning. Der er ingen tvivl om, at DAYS 2008 har været med til at danne netværk og venskaber på tværs af det euroatlantiske område. Atlantsammenslutningen vil i den forbindelse gerne rette en tak til alle de, der på den ene eller anden måde bidrog til at gøre DAYS 2008 til en succes. Vi ser allerede nu frem til næste år, hvor DAYS 2009 vil løbe af stablen fra den 29. juni til den 5. juli.

Debatmøder

Debatmødet **"Det danske forsvarsforbehold – en hæmsko for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik?"** er blevet til i samarbejde med Europabevægelsen og Politiken.

Forsvarsminister Søren Gade, Formand for SF Villy Søvndal og Næstformand for Dansk Folkeparti

Peter Skaarup vil hver især give deres bud på konsekvenserne af forbeholdet.

Mødet finder sted tirsdag den 9. september kl. 16.30-18.00 i Politikens foredragssal, Vestergade 28, Porten, København K.

Der er fri entré, dog 10 Kr. i billetgebyr.

Billetbestilling er påkrævet og kan ske på www.politikenbillet.dk

I uge 37 gæster den Ukrainske forsvarsminister Yurii Yekhanurov Danmark.

I den forbindelse vil han holde et foredrag på Svanemøllens Kaserne med titlen:

"Ukraine between Russia and NATO – defence and security policy challenges".

Foredraget vil finde sted kl. 17.00-18.30, torsdag den 11. september på Svanemøllens Ka-

serne, bygning 34, Ryvangs Allé 1, 2100 København Ø.

Foredraget er gratis dog er tilmelding nødvendig senest den 9. september til atlant@atlant.dk eller på tlf. 39 27 19 44.

Vi gør opmærksom på at foredraget vil foregå på ukrainsk tolket til engelsk

Nyt fra YATA-Danmark

YATA-Danmark har siden sidst haft valg til posterne som formand og næstformand.

Julie Blegvad er blevet valgt til formand for YATA.

Til daglig læser Julie statskundskab på Københavns Universitet og har gennem sit medlemskab af YATA opnået indsigt i organisationens virke og er dermed godt rustet til at bestride posten som formand.

Eskil Welan er blevet valgt til næstformand for YATA.

Eskil læser ligesom Julie statskundskab.

Eskil har stor erfaring indenfor arbejdet med frivillige organisationer og det er således en gevinst for YATA at have "kapret" Eskil til posten som næstformand.

Nyt fra sekretariatet

Atlantsammenslutningen er nu tilbage efter ferien og ser frem til et begivenhedsrigt efterår. Vi har allerede nu en række aktiviteter i støbeskeen, og i løbet af de næste måneder vil der formentlig komme endnu flere til. EU kommer til at spille en stadig mere fremtrædende rolle i Atlantsammenslutningens arbejde, hvilket I kan læse mere om herunder, men allerede i dag, tirsdag den 9. september, afholdes et stort debatmøde om de danske forsvarsforbehold med Søren Gade, Villy Søvndal og Peter Skaarup. Et par dage senere er der fokus på Atlantsammenslutningens andet store indsatsområde, når Ukraines forsvarsminister gæster Svanemøllens Kaserne. Med støtte fra Udenrigsministeriet lancerer Atlantsammenslutningen i dette efterår vores stort anlagte Ukrainian Dialogue Project, som

er et samarbejde med vore ukrainske kolleger om øget fokus på civilsamfundets rolle i Ukraine. Ukraines sikkerheds- og udenrigspolitik spiller en stadig vigtigere rolle, både for landet selv, men også i en større geopolitisk sammenhæng, ikke mindst i spillet mellem NATO og Rusland. Det er derfor særdeles vigtigt at der internt i Ukraine bliver sat fokus på landets udenrigspolitiske udfordringer og at oplysningsarbejdet herom bliver styrket. En sådan udvikling støtter Atlantsammenslutningen således gennem afholdelsen af en række seminarer og konferencer m.v.

Derudover er det med stor glæde vi på sekretariatet har budt velkommen til vores nye praktikant Martin Hauge Pedersen, der i det kommende semester vil have sin gang hos os. Til at holde Martin ved selskab har vi desuden taget imod et tilbud om at få en amerikansk praktikant i dette semester og fra i morgen den 10. september vil Tiffany Ng således også indgå i bemanningen. Sidste semesters praktikant, Berit Børgesen, fortsætter sit ihærdige arbejde, nu i rollen som studentermedhjælp.

Vi ser alle frem til at tage hul på efterårets begivenheder og håber som altid på vore trofaste medlemmers fortsatte støtte.

Ivan Andresen
Sekretariatsleder

Se næste side

Tilbage til fortiden

Back in the USSR...? eller rettere tilbage til det 19. århundredes Europa.

Det russiske angreb på Georgien blev en grim opvågning. En opvågning for de (få?) der stadig troede på en demokratisk udvikling i Rusland; på trods af mordene på Politkovskaja, Litvinenko, NGO loven, statsmonopolisering af pressen, Tjetjenien, jarming af Estland, strategisk krigsførelse på energileverancer til lande og virksomheder, hvis politik Rusland ikke bryder sig om, den planlagte gasledning Nordstream i Østersøen, genoptagelse af strategiske bombeflyvninger mod Europa og Nordamerika etc. En brat opvågning for de, der på trods af alt dette stadig tror, at Rusland er på vej mod demokrati og en plads som en troværdig partner i det europæiske og transatlantiske samarbejde.

Det blev også en brat opvågning for de 26 NATO lande, der på topmødet i Bukarest 1-4. april meddelte at " (Ukraine og Georgien)... these countries will become members of NATO".

Den georgiske præsident Mikhail Saakashvili's katastrofale militære fejloperation i Sydossetien førte til tab af Sydossetien, Abkhasien og ødelæggelse af civil og militær infrastruktur og økonomi. Det lykkedes Rusland at få Saakashvili til at gå i fælden og i løbet af ingen tid rullede den russiske militære maskine ind. Alt var forberedt og øvet måneder forinden.

Man kan forbløffes over at Georgiens allierede, herunder USA, ikke havde held til at stoppe den georgiske præsident. Man kan beklage det tåbelige georgiske angreb. Men den helt store ulykke kom fra Moskva. Med et snuptag blev udviklingen omkring Europa sat 200 år tilbage. EU og NATO landene har siden 1989/1991 arbejdet for at styrke demokratiet i Europa, for at styrke den økonomiske, sociale og politiske udvikling i HELE Europa og har som led i dette, optaget lande, der SELV ønskede det. Rusland har været inviteret med ikke som potentielt medlem fordi

det har Rusland ikke ønsket, men som en partner i et forløb der ikke har været vendt MOD Rusland, men som for første gang i historien har givet Rusland sikre grænser mod Vest. Ønsker Rusland sikre grænser? eller ser Rusland snarere sin omverden i en fremtid hvor det at kunne true naboer i sig selv giver en fornemmelse af sikkerhed?

At Rusland nu søger at styrke begrebet "det nære udland" som udtryk for en særlig russisk interessesfære i Østeuropa er uacceptabelt. Det gælder den russiske politik over Ukraine, Moldova, Estland, Letland Litauen samt naturligvis Georgien og de andre Kaukasus stater. Og det gælder den russiske energipolitik over for Europa.

Konsekvenser for Vesten:

1) Bestræbelserne på at styrke civilsamfund og dermed en demokratisk udvikling i lande som Georgien og Ukraine må forstærkes som led i tilnærmelsen til NATO og EU.

2) Energi bør få en klarere placering som en national sikkerhedsprioritet - styrkelse af alternative energikilder såsom vind, bølge- og atomkraft bør komme højere på dagsordenen sammen med spredning af energiforsyningen.

3) På investeringsområdet må det antages at vestlige og globale virksomheder vil være mere forsigtige med investeringer i et Rusland, der benytter militær magt til at forsøge at ændre grænser i Europa- det er ikke en tillidsskabende foranstaltning og slet ikke i det 21. århundrede;

4) På det forsvarsmæssige område vil Vestens lande i EU og NATO vil være nødt til at tænke mere på det fremskudte territoriale forsvar i alle dets afskygninger; det nytter ikke kun at have ekspeditionsstyrker i Afghanistan og skibe ved Afrikas Horn.

5) For Atlantsammenslutningen og det internationale arbejde i ATA understreger udviklingen omkring Georgien kun betydningen af vort NGO samarbejde med Ukraine og Georgien. Atlantsammenslutningen styrker samarbejdet med Ukraine gennem vore civil samfunds projekter i Ukraine; her arbejder vi sammen med en række andre atlantiske Ngo'er

på lignende projekter. Det gør vi, fordi vi er blevet bedt om det af Udenrigsministeriet og fordi det giver mening. Det er i europæisk og atlantisk interesse at Ukraine udvikler sig til et land på vej mod et mere pluralistisk, demokratisk styre. Vi skal ikke pådutte ukrainere en bestemt udviklingsvej. Men vi skal give dem information, oplysninger som de selv kan bruge når de vælger udvikling fremover. Atlantsammenslutningen arbejder gennem ATA bl.a. med den russiske euroatlantiske organisation. Det er en NGO, der i dagens Rusland må antages at have meget svære forhold i sit arbejde for at styrke samarbejdet med Vesten. Vi støtter selvsagt vore russiske kolleger i dette arbejde.

George Kennan vurderede i sin tid, at Rusland kun kan have vasalstater eller fjender langs sine grænser. Invasionen i Georgien har desværre igen aktualiseret dette synspunkt. Udfordringen bliver fremover, at få Rusland involveret i et samarbejde med EU og NATO efter de principper og regler som gennem næsten 60 år har dannet grundlaget for disse organisationer.

Værdifællesskab ligger langt ude i fremtiden. Et vist interessefællesskab er nødvendigt.

Målet er at sikre, at Rusland bliver en del af løsningen og ikke en del af problemet i den fortsatte opbygning af sikkerhed i Europa.

Troels Frøling
General sekretær